

## PROBLEMĂ DE TERMINOLOGIE! CUCUTENI A—B SAU CUCUTENI AB?

DE

VLADIMIR DU' MITRESCU

Acum câteva decenii, când — în urma primelor săpături sistematice de la Cucuteni — Hubert Schmidt a constatat că, pe lângă materialele ceramice care se încadrau celor două faze ale culturii Cucuteni cunoscute pînă atunci, reprezentate și de cele două niveluri (precizate de el) din așezarea eponimă de pe Cetățuie, există și o serie de materiale care constituie o fază intermediară între cele numite A și B (în special la Dîmbul Morii), el s-a aflat în situația de a nu-i putea atribui acestei faze decît o denumire sau o siglă care să indice tocmai poziția aceasta intermediară din punct de vedere evolutiv-cronologic, și astfel i-a spus faza A-B.

Cu prilejul publicării rezultatelor primelor noastre campanii de săpături din așezarea de la Traian-Dealul Fîntînilor, ale cărei materiale se încadrau aproape perfect în această fază intermediară, am folosit și noi, în chip firesc, termenul „faza A-B”, ceea ce de altfel am făcut și ulterior în toate studiile și articolele în care ne-am referit la această fază.

De la un moment dat însă, în loc de *faza A-B*, a început să apară scris *faza AB*, probabil pentru simplificare; deoarece socotesc însă că acest fel de a scrie nu este corespunzător, voi încerca să arăt pe scurt că trebuie totuși să se renunțe la el și să se revină la forma folosită de H. Schmidt.

Deși este un lucru comun, trebuie totuși să amintesc că, în chip firesc, dacă scriem două litere în continuare, fără nici un semn de punctuație etc., intermediar, va trebui să citim aceste litere *fără nici o pauză*, căci altfel nu respectăm regulile de citire.

Mi se pare deci limpede că, dacă scriem *faza Cucuteni AB*, aceste două litere vor trebui citite împreună, *fără nici o pauză* între ele, întocmai cum pronunțăm prepoziția latină *ab*, ca și orice alte litere scrise fără nici un semn de pauză sau de punctuație între ele.

De aceea, cum nu cred că cineva dorește ca *faza A-B* să fie pronunțată întocmai cum pronunțăm prepoziția amintită, *ab*, și cum, pe de altă parte, o asemenea lectură nici nu poate fi corectă, din cauză că ceea ce vrem să indicăm atunci cînd spunem „faza A-B” este tocmai faptul că ne referim la o fază care se intercalează între celelalte două faze A și B, făcînd legătura evolutiv-cronologică dintre ele, este clar că acea trăsătură de unire este abso-lut necesară.

Renunțînd la ea — pe lângă că sîntem siliți să pronunțăm *ab* —, s-ar putea înțelege că ne referim la o fază mixtă, conținînd caracteristici atît ale fazei A cît și ale fazei B; și mi se pare că nici unul dintre colegii

care au crezut preferabil să scrie *faza Cucuteni AB*, în loc de fireasca fază Cucuteni A-B nu au putut avea această intenție.

Nădăjduiesc că cele arătate în puținele rînduri de mai sus vor avea darul să determine pe toți colegii să revină la formularea inițială a celui care primul a identificat această fază, formulare corectă atît din punct de vedere arheologic, fiind vorba de o fază intermediară, cît și din punctul de vedere al citirii corecte a termenului respectiv. S-ar putea să mi se reproșeze că sînt optimist, dacă ținem seama că, încă de mulți ani, am arătat că nici un topor preistoric (și desigur nici unul din zilele noastre!) nu are nevoie să fie... înmănușat, căci pentru a putea fi folosite, topoarelor nu le trebuie decît cite o coadă (cuvîntul francez *enmanchement* neputîndu-se, evident, traduce în nici un caz prin înmănușare!), și cu toate acestea majoritatea arheologilor români continuă să folosească acest termen cu totul neindicat. Poate că totuși, de data aceasta, precizările de mai sus vor avea altă soartă.

## PROBLÈME DE TERMINOLOGIE! CUCUTENI A-B OU CUCUTENI AB?

### RÉSUMÉ

Ces dernières années, quelques-uns des archéologues qui traitent de la culture de Cucuteni ont préféré écrire « phase Cucuteni AB » au lieu de « phase Cucuteni A-B », en s'écartant de la terminologie créée par Hubert Schmidt.

L'auteur précise que, si l'on écrit « phase Cucuteni AB », on doit lire AB, exactement comme on lit la préposition latine *ab*, ce qui, évidemment, ne peut pas être correct, du moment qu'il s'agit d'une phase intermédiaire entre la phase A et la phase B de cette culture. Le trait d'union entre A et B indique justement qu'il est question d'une phase qui se situe entre la fin de la phase précédente, A, et le commencement de la phase finale, B. Par conséquent on doit retenir le sigle A-B et renoncer à écrire Cucuteni AB.